

Tofta skjutfält – en skön natur okänd för många

GT 18/9 80

Av CARIN HÄGLUND

Vindformade tallar kämpar mot stormen. Hukar sig under branterna. Utlämnade till vind och saltstänkta vågor som bryter mot reven nedanför.

Tallar som kantar den gamla Strandridarevägen längs klintkanten som bjuder på Gotlands vackraste kustparti.

En del tallar är döda – står likt Döda

Skogen på Gotska Sandön som etsningar mot himlen. Vita skelett av träd som en gång var gröna och frodiga.

Här möter du inte en människa. Du är helt ensam med hav och himmel, skogen och stranden. Men en gång för länge sen såg här annorlunda ut. Då fanns det folk och djur och en bygd som blomstrade. En levande landsbygd för att citera en sliten slogan.

Det är hundra år sedan en löjtnant kom och förklarade för protesterande bönder: Det här begriper inte ni, här skall Kunglig majestät och kronan fram.

Okänt område

Det här är ett okänt område på Gotland – okänt för att många aldrig fått tillträde till det. Och de som har fått tillträde har haft det i andra sammanhang, som knappast gett tillfälle

till skönhetsupplevelser.

Det handlar alltså om Tofta skjutfält, som bara för kort tid sedan uppläts för allmänheten under helger då inga skjutningar pågår. Tofta skjutfält – vilken anskrämlig plats, säger många. Och menar då sönderskjutna områden som breder ut sig likt ett kusligt spökländskap och där man inte gärna skulle vilja uppehålla sig ensam efter mörkrets inbrott. Vilken miljö förresten för inspelning av en skräckfilm!

Vacker natur

Men Tofta skjutfält har andra sidor också. Natur så oerhört vacker så man undrar om det finns vackrare på Gotland.

Lillklint, Stavklint och Korpklint – en kustlinje så brant och så hög så den nära nog är omöjlig att forcera om man vill ta sig ner till vattnet.

Det går på några ställen och lättast kring Blåhäll. Här ligger det gamla fiskeläget Blåhäll där den siste invånaren bodde i samma lilla bod som sin häst.

Här finns sönderskjutna stora områden, men här finns också orörda platser. Här finns rena John Bauer-skogen, här finns enorma klippblock och grottor. Här finns smultronställen, här finns blåsippor på våren i sån mängd att gamla skyttar från fastlandet blir helt lyriska. Så mycket blåsippor finns ingestans i hela landet.

Vacker natur

Men Tofta skjutfält har andra sidor också. Natur så oerhört vacker så man undrar om det finns vackrare på Gotland.

Lillklint, Stavklint och Korpklint – en kustlinje så brant och så hög så den nära nog är omöjlig att forcera om man vill ta sig ner till vattnet.

Det går på några ställen och lättast kring Blåhäll. Här ligger det gamla fiskeläget Blåhäll där den siste invånaren bodde i samma lilla bod som sin häst.

Här finns sönderskjutna stora områden, men här finns också orörda platser. Här finns rena John Bauer-skogen, här finns enorma klippblock och grottor. Här finns smultronställen, här finns blåsippor på våren i sån mängd att gamla skyttar från fastlandet blir helt lyriska. Så mycket blåsippor finns ingestans i hela landet.

Här finns också så mycket röd skogslilja så man tror inte att det kan röra sig om en fridlyst blomma. Och på försommaren var hela fältet så fullt av blåeld så det lyste blått.

De delar av Tofta skjutfält som så att säga inte använts i destruktivt syfte är helt orörda och har därför mycket mer

att bjuda i dag när allmänheten äntligen fått tillträde.

"Fungerar hyggligt"

Men vad säger man från militärt håll över att man efter så många år av avstängning får »delar med sig» av Tofta skjutfält till allmänheten?

Överstelöjtnant Lars-Åke Wanrud, pressofficer vid A 7 tycker att det har »fungerat hyggligt» med allmänhetens möjligheter till utnyttjande av skjutfältet. Fältet öppnades i maj i fjol och många har passat på tillfället att utnyttja det dittills avstängda området.

– Men det finns två saker som folk måste respektera. Gör de inte det så kan det bli livsfarligt. Låt bli ammunition som eventuellt ligger på marken och respektera förbudsskyltarna till farligt område! säger Lars-Åke Wanrud.

– Tyvärr så finns det människor som struntar i avstängningar och vi kan inte i sådana fall garantera deras säkerhet.

Tidigare hade vi bommar satta över vägen, men de gick inte att låsa. Kom det någon som inte brydde sig om bommen och öppnade den och lät den stå öppen så visste ju inte nästa om att området var avstängt. Nu har vi bommar över högra vägshalvan, och de går att låsa. Detta har medfört att problemet har minskat. Den bommen respekteras bättre.

Blindgångare

– Sen kan man aldrig garantera att det inte finns blindgångare på marken. Tofta skjutfält har använts i drygt 80 år och även om vi söker igenom området ungefär tre gånger per år så kan det finnas ammunition på marken.

– Därför kan man inte ofta nog upprepa: Folk tar en djävla risk i fall de plockar upp granater och annat som de hittar, säger Lars-Åke Wanrud.

Däremot har han inga klagomål på

nerskräpning. Innan fältet öppnades så hördes farhågor för ölburkar och annat.

– Det har inte varit några sådana problem alls. Jag tycker att det här har fungerat hyggligt och jag tycker det är värdefullt att folk har möjlighet att använda det här området. Bara de respekterar förbudsskyltar och låter bli eventuella blindgångare, säger Lars-Åke Wanrud.